

ERDÉLYI GAZDA

XLV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVAR, 1913. Február 2.

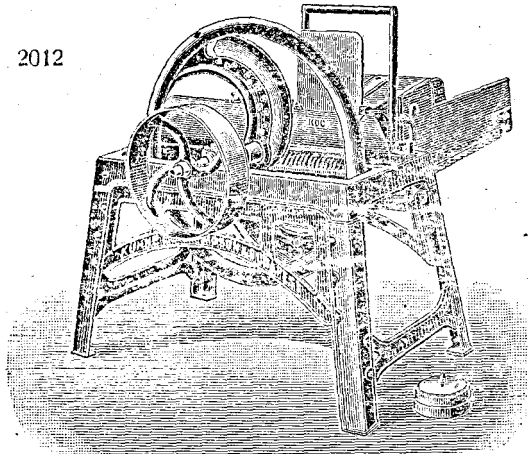
5 SZÁM.

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállít uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

MEZŐGAZDASÁGI GÉPET. =

2012

Idénygépek: szecs kavágók, répavágók, hengeres-, táresás- és köves darálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeriszár-tépők, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmánykamraberendezések

a legmodernebb kivitelben. Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár

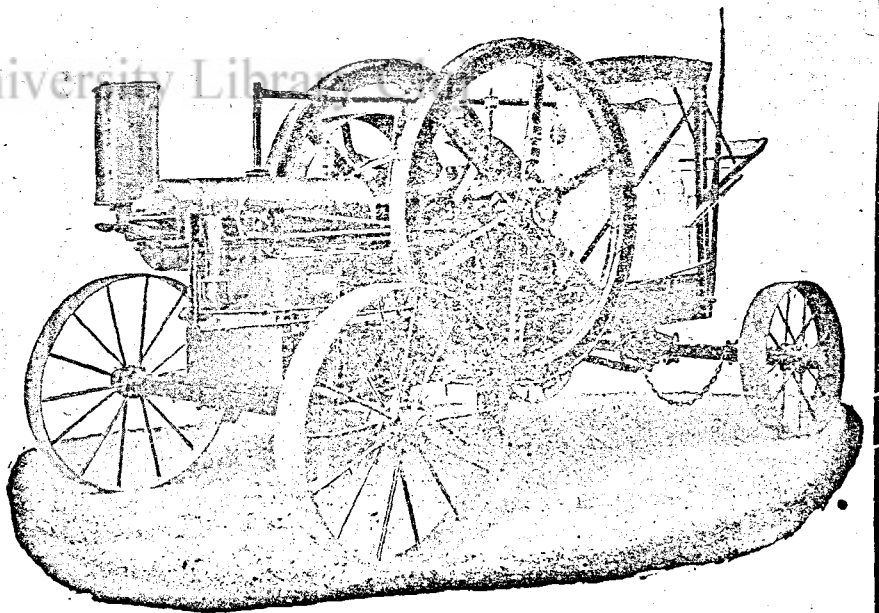
I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb béresre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecs kavágó, daráló, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszár-tépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

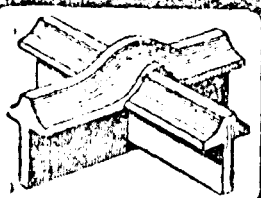
Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:
International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Zsákot, Zsineget,

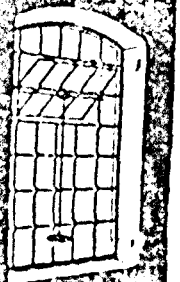
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
 30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonat
 jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
 kiszolgálás. **Ponyvakötöző Intézet.** — Tessék ajánlatot kérni.

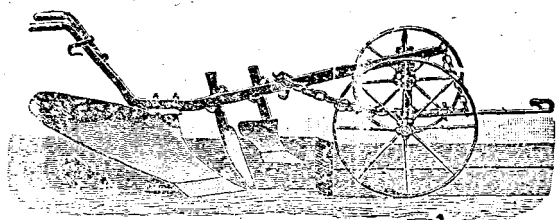
Méltóságos báró Kemény Árpád
 ur alsógáldi gazdaságában
 április hó 1-re egy nőtlen
segédtiszti állás betöltendő.
 Fizetés 480 korona és mosáson kívül
 teljes ellátás. Folyamodványukat egy-
 szerü bizonyítvány másolatokkal fel-
 szerelve, — melyek vissza nem küldet-
 nek — oly jóírású egyének, kik románul
 is jól beszélnek és fáradtságot nem
 kimélnek, báró úr Öméltóságához in-
 tézve, az alsógáldi uradalmi intézőség-
 hez címelve sziveskedjenek benyújtani.
 2873

Szab. Köpplinger-rendszerű (domvasablakok)

a legjobbak és a legolcsóbbak.
 Egyedül-gyártó — ismertetéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál
 vasszerkezettel és domvasablakgyár **Telefon 5-27**
Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

A
„BÄCHER“
féle egy és
többvasu

acélekék és hegyiekék

log jobbak.

Az ekefejek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés
vonderőt igényelnek.

2672

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

Melichár Ferenc

eke és talajművelő eszközgyára.

szabadalmazott vetőgépgyár.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26.

Állandó mezőgazdasági gépkiállítás!

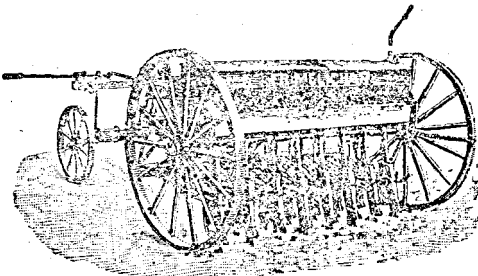
Az eredeti „Melichar“ gyártmányu
„Unicum Drill“

sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

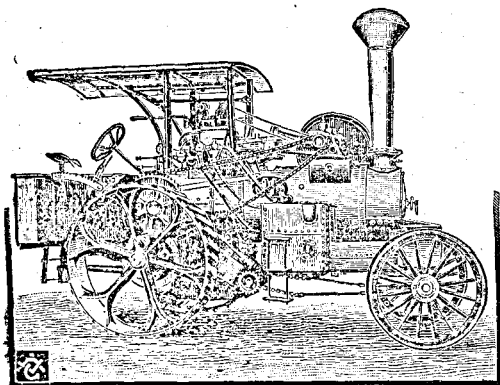
„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan
közkedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon
utánzatoktól!

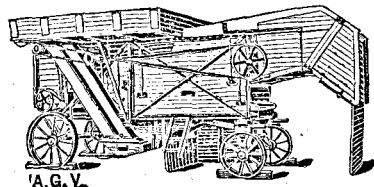
Az állami gépgyár gyártmányai:

Utimozdonyok

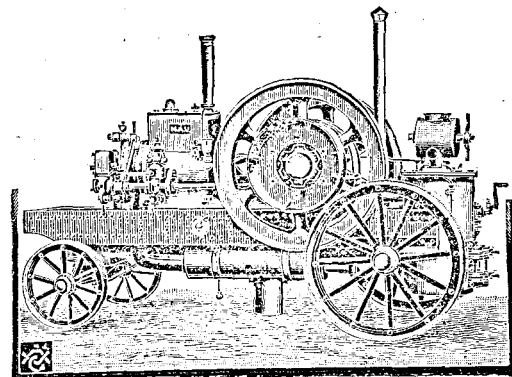
14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint
szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem!
Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és
utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

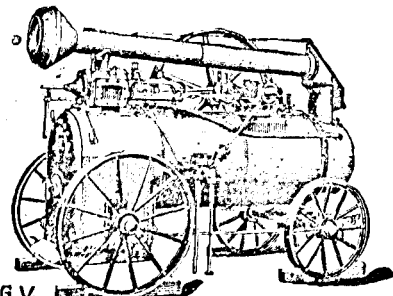
Acélkeretű golyós-
csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! Csekély kenőanyag-
fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő
képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
Könnyű kezelés!
Üzemköltség napenként kb. 5 korona.
Földgázüzemre is alkalmasak!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalma-
sak. Nagy munkaképesség. Csekély vanderő-
sükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

„Losonci“ tolóhengeres,
„Rekord“ meritókanalas
és

Szabad. „Rekord II.“

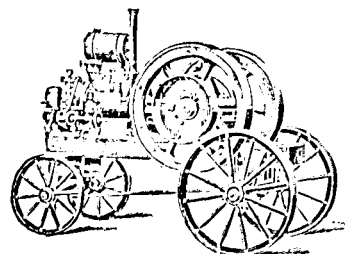
műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle
gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

2021

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott
szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyszerű kezelés!
Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás!
Nyersolajüzemre is átalakíthatók!

Uj árjegyzékünk megjelent!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. sz.

Kívánatra szívesen megküldjük!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Gazdasági életünk és a bankok.	45
Hogy állunk a Balkánon?	45
Országos szőlőmoly-kongresszus Budapesten. .	46
Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület közgyűlése. <i>Hlatky Miklós.</i>	47
Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közelfekvő falvakban való gazdálkodásra. <i>Gáspár József.</i>	47

Irodalmi szemle:

A rétek felújítása. — Kísérletügyi közlemények.	48
Egyleti élet.	48
Vegyes közlemények.	49
Hírdetések.	

Gazdasági életünk és a bankok.

Aki a gazdasági élet feszültségéről, a rossz pénzügyi viszonyokról szóló újsághíreket egybeveti a nagy bankok mostanában napvilágot látó mérlegeivel, amelyek kivétel nélkül arról adnak számot, hogy az elmúlt üzletév valóban minden eddiginél fényesebb pénzügyi eredménnyel végződött: méltán gondolkodóba eshetik. Ezek a bankmérlegek nagy nyereségről, dus tartalékokról beszélnek, világos jelül annak, hogy a spekulációnak mindig akár normális a közigazdasági élet, akár pedig feszült, a spekuláció a maga busás nyereségeit kikeresi, ha másból nem, az emberek verejtékéből.

Amíg országszerte arról panaszkodik a mezőgazda, az iparos, hogy manapság szinte lehetetlen akár a mezőgazdasági akár az ipari üzem fejlesztésére a bankoktól pénzt kapni, az alatt a bankok szinte dicsekedve verik a mellüket, hogy van itt pénz elég. Ha már most felvetjük ezt a kérdést, hogy ha van pénz elég, miért nem adják a bankok azt át tulajdonképeni rendeltetésének, miért nem adják a gazdasági élet talpraállítására és fejlesztésére? Ez az a rejtély, amit megmagyarázni szinte lehetetlen, amire más magyarázatot nem találunk, mint hogy a mi bajaink éppenséggel nem állnak hivatásuk magaslatán, hanem a mi bankjaink tisztán csak keresni akarnak minél többet, úgy azonban, hogy a gazdasági élet hullámzásával járó kockázatból még a legparányibb részt sem akarják magukra vállalni.

A mi nagy bankjaink, amint a kiadott jelentések mutatják, semmiféle pénzületet nem tartanak reálisnak, hogyha csak nem az állammal, vagy valami municipiummal kötik azt meg. Csak egyetlen dolgot említünk, az osztálysorsjáték üzletet, amelynél 3,600.000 korona befektetett részvénytőke csaknem ugyanily nagyságu jövedelmet hajt évente a szerencsés részvénytulajdonosoknak, nem számítva azt, hogy az osztálysorsjátéküzlet igazgatósági tagjai a nyereségből csaknem püspöki jövedelmet huznak. Azt talán említenünk is fölösleges, hogy e különböző állami és

városi kölcsönök lebonyolítása milyen busás nyereséggel jár a bankokra nézve.

Ha körül tekintünk az egész világon, valóban csak kevés országra akadunk, ahol a spekulatív nagy tőke ily módon való összehalmozódását tapasztalhatnók. Vajjon mi lesz ennek a következménye más, mint hogy a gazdasági életünk napnap után egészségtelenebb képet fog mutatni. Más országokban a bankoknak, a nagy tőke képviselőinek van érzéke a *nemzeti közgazdasági élet fejlődése iránt*, ezért láthatunk pl. hihetetlenül nagy ipari fejlődést Németországban és Ausztriában, de nem csak ipari, hanem mezőgazdasági fejlődést is és a kereskedelem óriási fellendülését, mert hiszen ott a tőke készséggel áll a szolgálatába a közigazdaság minden egyes ágának. Németországban és Ausztriában ma is tud a gazda elegendő pénzt kapni a belterjes gazdálkodás folytatásához, nálunk azonban nem. Németországban és Ausztriában, minden reális ipari és kereskedelmi vállalkozáshoz is van elegendő pénz. Nálunk azonban nincsen. Amikor egy vállalkozó a nagy tőke képviselőinek, a bankoknak a jóindulatára apellál, rendszerint azt a választ kapja, hogy forduljon az államhoz. Ezért nincs is nálunk egészséges ipari fejlődés, hanem csak mesterséges iparfejlesztés, amelyet érthetetlen okokból állami feladattá tettek, míg az állam az ehhez szükséges anyagi erőt a bankoktól szerzi meg busás kamatra. Nagyon szomorú tehát az a kép, amit a fényes bankmérlegek tüntetnek fel. Gazdasági életünk sorvasztó betegségének a képe ez.

Hogy állunk a Balkánon?

Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója gazdag statisztikai anyag megvilágításával nagyobb tanulmányt tesz közzé a «Köztelek»-ben az összes aktuális lett balkáni vám- és kereskedelmi kérdéseket illetően. Ennek a tanulmánynak végső következtetései az alábbiak:

Első sorban azt a következtetést kell megállapítanunk, hogy a balkán háború ismét csak ürügyül szolgált azoknak a köröknek, amelyek a mezőgazdasági vám-

A szabadalmazott

„JURENÁK” EKE

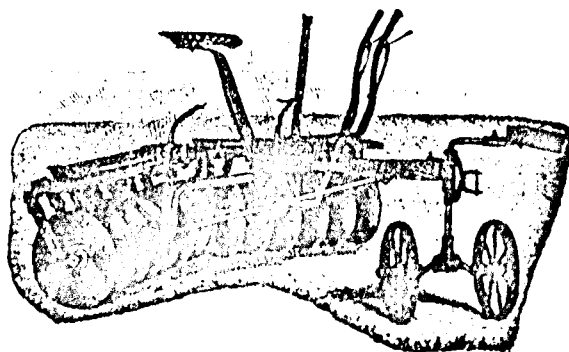
- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
— Marosvásárhely. —

A DEERE-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona
között a legmodernebb és
legerősebb szerkezetű.

Magyar
Mezőgazdák
Szövetkezete
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. sz.

védelem terhétől egyoldaluan szabadulni óhajtának, arra, hogy a közvéleményt a balkán kereskedelmi szerződések revíziója gondolatának megnyerjék. Ennek pedig semmi külső kényszere és semmi gyakorlati haszna sincs, de igenis a már megkötött kereskedelmi szerződéseknek a tervezett és a kereskedelmi és ipari körök részéről óhajtott irányban való módosítása a magyar mezőgazdaság érdekeinek súlyos sérelmét jelentené, mert:

1. A már egyszer és annyi nehézség után megkötött kereskedelmi szerződések megváltoztatása megdönti e szerződések szilárdságába, változhatatlanságába vetett eddigi hitet s megingatja az e hitre felépített bizalmat s vele a kereskedelem biztonságát, mert e szerződések, melyek kompromisszumok eredményei, elégedetlen érdekcsoportok játéklabdáivá válhatnak. 2. Különös veszedelmet képez ez Ausztriával fennálló viszonyunk mellett, mely ily precedensekre való hivatkozással máskor is követelheti már megkötött kereskedelmi szerződések revízióját. 3. A kereskedelmi és ipari körök által a revízió szüksége mellett felhozott indokok helyt nem állók, mert a jelenlegi kereskedelmi szerződések mellett a monarchia ipari kivitele máris igen jelentékeny és további fejlesztésének a szerződések nem akadályai, s mert a balkán háboru nyomán várható, új államalakulások nemcsak nem gátolják a fejlődést, sőt előreláthatólag a meghódított területek fogyasztásában az eddiginél sokkal jelentékenyebb szerepünk lesz. 4. Egyoldalú vámkedvezésre a monarchia ipara nem is számíthat, mert ez a legtöbb kedvezmény elvébe ütközik; az ipari vámok általános leszállításából iparunknak nemcsak hogy különleges haszna nincs, sőt valószínűleg kára, mert a vámleszállítás a távolabb fekvő államok iparának versenyképességét fokozná. 5. Ma már a drágasággal sem indokolható meg a mezőgazdasági vámvédelem megbontása, mert épp az állatárak nagy súlyedést mutatnak. 6. Az átmeneti kereskedelem fontosságát bármennyire mérlegeljük is, abból az országra seha annyi haszon nem hármozhat, mint amennyi veszteséget, kárt és pusztulást okozna a mezőgazdaságnak a mezőgazdasági vámvédelem gyengítése. 7. A balkán kereskedelmi szerződések revíziójának szükségességét külpolitikai nehézségek sem indokolhatják, mert a diplomáciának világszerte az a feladata, hogy az országnak gazdasági előnyököt vivjon ki s ha kell, az általa képviselt hatalom teljes súlyával védje meg mértéktelen gaz-

dasági követelések ellen, s mert borra- valós politikájával eddig a legteljesebb sikertelenséget tudja csak felmutatni. 8. A Balkán államok nyersterményei behozatalának megkönnyítése növelné külkereskedelmi forgalmunk passzivitását, a mely amugy is olyannyira aggasztja kormány- és pénzügyi köreinket, s igen jelentékenyen és hátrányosan befolyásolja hitelünket. 9. A Balkán államoknak adott újabb vámkedvezmények megbontanak azt az egyensúlyt, amelyet az új vámtarifá és az ennek alapján kötött kereskedelmi szerződések az agrár és ipari vámvédelem között létesített, amely egyensulynak a mezőgazdaság rovására való megváltoztatása annyit jelentene, hogy az osztrák ipar érdekeit szolgáló ipari vámok terhét a magyar mezőgazdaság minden rekonpenzáció nélkül kényszerülne viselni, tehát még az sem szolgálhatna vigaszul, hogy áldozatkészségének legalább a magyar ipar látja hasznát. A magyar kormány helyzete a balkán kérdésben tehát felette egyszerű és könnyű. A statusquo fenntartása az egész vonalon.

Országos szőlőmoly-kongresszus Budapestén.

A filoxera fellépése óta sem az időjárás szeszélyessége, sem a löbbi szőlőbetegségek nem okoztak annyi kárt a szőlőkultúrának, mint a szőlőmoly rohamos elterjedése. Ha rövid időn belül általánosan alkalmazható védekezési eljárást vagy szert nem találnak, el kell készülni első sorban a homoki, de a hegyi szőlőművelésnek is fokozatos pusztulására, sőt talán vesztére.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve, a «Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete» az idén is kongresszusra hívta össze a szőlősgazdákat, hogy a gyakorlat emberei által megejtett hazai kísérletek és nagyban végrehajtott védekezési eljárások az összeség tanulságára megvitatás alá kerüljenek.

A kongresszus vasárnap délelőtt kezdődött meg. Zselénski Róbert gróf megnyitó beszédében utalván a szőlőmoly által okozott károkra, általános tetszés közt kifejtette azokat a fontos okokat, melyek a «Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületét» a kongresszus összehívásánál vezényelték. Üdvözlj a földművelésügyi miniszter képviselőjében megjelent Lónyay Ferenc dr. miniszteri tanácsost, a pénzügyminiszter képviselőit, Tömörny Kálmán osztálytanácsost, Vangél Károly pénzügyi főtanácsost és Nemcsán Vik-

tert, kit a horvát országos kormány küldött ki a kongresszusra. Az elnöki megnyitó elhangzása után Lónyay Ferenc dr. a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta és közölte a kongresszussal, hogy a földművelésügyi kormány a szőlőmoly irtásának legbehatóbb tanulmányozását s ide vonatkozóan rendszeres kísérletek végzését határozta el. Az ügy intézésével a m. kir. rovarügyi állomást bízták meg, kinek a szőlészeti és borászati felügyelők vannak segítségére tapasztalataikkal. Számíthatnak a szőlősgazdák fáradságos küzdelmükben a földművelésügyi miniszterium mindenkori támogatására. A kongresszus örömmel vette tudomásul a nyilatkozatot, mire Drucker Jenő kir. tanácsos, igazgató tett jelentést az ország legkülönbözőbb szőlőtermelő vidékéről hivatalosan delegált megbízottokról.

A tulajdonképeni tárgyalások során Szege Bálint titkár ismertetett két írásban beérkezett molyirtásról szóló beszámolót. Az első a thanaton (dohány lug) való védekezés; lelevelezéssel összekapcsolt permetezés. A másik a tókek nyáron át való betakarása és mesterséges buvóhelyek felrakása. Ezek tudomásulvétele után Oppenheim Henrik tartott előadást a Capus és Feytaud-féle védekezésről, mely tisztán permetezésre szorítkozik. És pedig a tavaszi védekezésnél 100 liter 2 százalékos bordói lébe 133 gramm tiszta nikotint, a nyári védekezésnél meg 100 liter 2 százalékos bordói lébe 175 gramm tiszta nikotint használ. Kéri a thanaton árának leszállítását, a kénsavas nikotin (nikotin tlrée) gyártását és a thanaton elárúsításának a könnyebb hozzáférhetőség szempontjából való új szabályozását.

A kongresszus hétfőn folytatta ülését, amelyen Jablonovszky József, a Rovartani Állomás igazgatója beszámolt ama kísérletekről, amelyekre nézve a tavalyi értekezletkor kijelentette, hogy velük a Rovartani Állomás foglalkozni fog.

Ezek első csoportja a permetező szerek kipróbálásából állott. A hazai dohánylugok közül, a 10%-os thanaton, ha ahhoz 1 és fél százalék zöld szappan jutott, az első nemzedék ellen elfogadható eredményt adott, de szappan nélkül alig volt valami hatása. A második nemzedék ellen szappannal megerősítve, a 10%-os anyag nem adott jó eredményt, holott egy magáncég nikotinkészítménye kitűnő eredményt adott. Az első évi permetezés tulajdonképen arra szolgált, hogy ki lehessen válogatni azokat a szereket, amelyekkel csakugyan érdemes tovább foglal-

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden
következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újításokról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR Zs. és TÁRSA Hódmezővásárhely

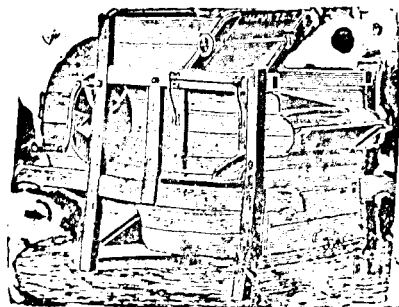
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2016

kozni, s ennek következménye azután az hogy sok, nagy hűhóval hirdetett szerjövőben a kísérletsorozatból teljesen kiesik. Másik munka volt az, hogy a Rovartani Állomás 1912-ben a jászberényi m. kir. földmives iskola szőlőjében alkalmazta a szőlőmolyfogót és az augusztusi betakarást. Az egész kísérletet úgy hajtották végre, mint azt az előadó az első szőlőmolyértekezleten előadta s az eljárás költsége, amelyet részletesen ismertett, az, hogy egy katasztrális hold megvédése körülbelül 63 koronába kerül. Hogy ez sok vagy kevés, azt a jövő évi április-május fogja megmutatni, meg az, hogy beválás esetén egy-egy évi eljárás hány évig mentesíti a szőlőt a moly ellen. Az eljárás költségével szemben ismerteti ama mezzanatokot, amelyek a szőlőbirtokost nemcsak az alkalmazás dolgában függetlenítik (nem rabja az időjárásnak), s módja van arra, hogy a munkát ellenőrizhesse, holott a permetezés alig ellenőrizhető, kivált, ha nem olyan anyaggal permetez, amely a megpermetezett fűrtöt meg is festi. Előadását azzal végzi, hogy az első év még nem hozta meg a várva-várt megoldást, de azt hiszi, hogy jó uton vagyunk, ha továbbra is kitalálunk a munkában. A kongresszus *Jablounovszky* Józsefnek beszámolójáért köszönetet mondott.

Nagy tetszéssel s általános figyelem mellett hallgatta a kongresszus *Herman* Ottó fejtegetéseit. A közvetett védekezés hívének vallja magát s az eddigi irtási módok mellett a rovarirtó madarak hasznos tevékenységére irányítja a szőlősgazdák figyelmét. Határozati javaslatot nyújt be. Kívánja, hogy kérje fel a kongresszus a földművelésügyi kormányt arra, hogy az északamerikai Egyesült-Államokban megállapított sikeres eljárások tanulmányozása, illetőleg elsajátítására küldjön ki két arra alkalmas ifju szakértőt, majd hogy a szőlőterületek berendezésénél kisebb fa- és bokoresoportokat létesítsenek, melyekben a rovarirtó madárfajok megtelepednének. A határozati javaslatot *Zselénski* Róbert gróf, *Jablounovszky* József, *Oppenheim* Henrik, *Lambrecht* Kálmán és *Lónyay* Ferenc min. tanácsos felszólalása után egyhanguan elfogadták.

Gáspár János kir. fővegyész a molyirtásra szolgáló dohánylugkivonatok hatásáról értekezett s ezzel kapcsolatban több fontos kísérlet végzésére hívta fel a m. kir. dohányjövődék figyelmét, melynek részéről *Vámgel* Károly pénzügyi főtanácsos adott megnyugtató fölvilágosításokat a kongresszusnak.

Előadták még többben a szőlősgazdák

közül tapasztalataikat, miután *Bernáth* Béla orsz. képviselő, alelnök megköszönvén az érdeklődést, a két napig tartó kongresszust lelkes éljenzés közben berekesztette.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület közgyűlése.

Az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület január hó 28-án tartotta meg rendes közgyűlését, melyre a tagok szép számmal jelentek meg.

Elnöklő dr. *Sebesi* János alispán alelnök, elnöki megnyitójában rámutatva a gazdák nehéz helyzetére, egyetértés és összetartásra buzdítja a tagokat, kiknek a szép számban való megjelenésért köszönetet mond, s tárgysorozat rendén kitézi a *Haller* János gróf főispán lemondásával üresedésbe került elnöki tisztségnek választás utján való betöltését. A megjelentek bizalma egyhangulag *Ugron* János főispán felé fordul, a ki azonban hivatkozva azon elvi álláspontjára, hogy ő soha sem helyeselte azt, most se helyesli, hogy a kormány mandatáriusai az autonóm egyesületeknél kiszorítsák az egyesületek érdekében hosszú időközön át munkálkodott tagokat a megválasztott állásokból, a megválasztást bármily megtisztelő is reá nézve, gazdatársai egyhangulag oly lelkesen megnyilatkozott bizalma, nem fogadja el, ajánlja maga helyett megválasztani br. *Dániel* Lajos nagybirtokost, aki úgy is mint az egyesületnek hosszú időn át alelnöke, úgy is mint praktikus és elméleti gazda teljes joggal bir az elnöki állásra, kit a közgyűlés egyhangulag elnökké választott. Helyét az alelnöki állásban *Ugron* Zoltán országgyűlési képviselővel töltötte be. Ezután az egyesületi titkár: *Hlatky* Miklós olvasta fel az 1912. évi munkálkodást feltüntető titkári jelentését, melyben kiterjeszkedett az elmúlt év gazdasági bajaira, a rossz időjárás okozta károokra, a világkonjunkturákon alapuló hitelmegszorításokra, az osztrák gyárosok a mi merkantil köreink által is támogatott azon törekvésére, amellyel a balkán államokkal való kereskedelmi szerződéseknek lejártuk előtti megváltoztatását firsorozták, mely törekvés első látható eredménye a Felhatalmazási Törvény megszavazása, a második az, hogy az Ausztriával való közösség leghívebb köreiből hangzott fel ennek hatása alatt az önálló vámterületre való áttérés jelszava. Ezután részletesen ismertette az egyesület 1912-ik évben kifejtett munkásságát.

Feliratokkal fordult az országgyűlés képviselőházához a gr. *Bethlen* István indítványa értelmében a haza földjének a magyarság részére való megmentése érdekében a kereskedelemügyi miniszterhez az erdélyi részrebe szállítandó in-séggabona és takarmányneműek részére szállítási kedvezmények megadása tárgyában, mely feliratot az O. M. G. E. és az E. G. E. is pártolta, mely eredményel is járt, a földművelésügyi és pénzügyminiszterekhez a koresmák vasárnapi zárvalartása, tagosítatlan vidékeken mintagazdaságok létesítése, az állami faisko-

lának a vármegye területén való meghagyása, legelővásárlás, kiállítási jutalmak kifizetése, fajbaromfiaknak az egyesület tagjaitól való bevásárlása, kincstári korpa adományozása, stb. tárgyában. A székellyföldi kirendeltséghez kérelemmel fordult 50 darab mangalica kocának kedvezményes áron kigazdák részére való adományozása, az egyesület által fenntartott szüzgulya segélyezése, téli gazdasági előadások támogatása tárgyában, a brassói tenyészállatkiállításra való utazási segély adományozása, kisorsolt kincstári kancáknak kigazdák közt kedvezményes áron való kiosztása, Székelykeresztúrott egy ingyenes jogvédő iroda létesítése ügyében.

Adatokat szolgáltatott úgy a közös, mint a honvéd élelmezési parancsnokságoknak; 30 községben 60 előadást rendezett, mely előadások kiterjedtek szorosán vett mezőgazdasági kérdések, törvények, rendeletek, ember és állategészségügyi kérdések ismertetésére.

Rendezett az egyesület országos jellegű bikakiállítást Székelyfehérvárott, négy járási szópós borjas tehén 3 és 2 éves üsződíjazást, a díjakhoz a földművelésügyi miniszterium 2400 koronával, az E. G. E. 200 koronával, az O. M. G. E. 100 koronával és 2 darab bronzéremmel, gr. *Haller* János, gr. *Serényi* Béla emlékére 100 koronával, az egyesület 125 koronával járult. Az adományokért a közgyűlés köszönetet szavazott. Fenntartotta a még a 80-as években rendszeresített szüzgulyát, melyre 118 darab üszőborju vétetett fel, 48 darab tenyészsertést osztott ki. A kolozsvári gazdasági akadémia támogatásával műtrágyázási kísérletekre vállalkozott; az egyesületi titkár több alkalommal részt vett az O. M. G. E. által összehívott értekezleteken.

A titkári jelentéshez hozzászóltak *Ugron* Akos nyug. főispán, aki indítványozta, hogy felirattal forduljon az egyesület a földművelésügyi miniszterhez a külkereskedelmi szerződéseknek érvényben tartása iránt, *Ugron* Zoltán és *Ugron* János főispán, aki hozzájárult az indítványhoz, bár véleménye szerint az egyesületnek nem szabad egyoldalú osztálypolitikát üznie, de arra kell törekedni, hogy minden gazdasági faktor harmonikus együttműködéssel szolgálja a haza érdekeit. Az egyesület közgyűlése elfogadta az indítványt, felír a földművelésügyi miniszterhez az agrárvámok, különösen az élőállat behozatali váma ügyében.

A számvizsgáló bizottság jelentését a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt megadta.

Hlatky Miklós.

Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közel fekvő falvakban való gazdálkodásra.

Irta: *Gáspár* József.

IV.

Használható hüvelyes termést adnak a lörpe fajták is, erre a célra azonban még sem ajánlhatók, mivel kevesebbet

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leánya fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 1005

teremnek, a hüvelyek szedése pedig a földre hajlással lassu és fárasztó. Mindezekhez járul az is, hogy a törpe fajták termését az eső földdel preckeli be — bosározza, — a föld ugyan teljesen lemosható, de az eladásnál mégis kifogásolható okot szolgáltat.

A paszulyoknak éppen úgy, mint a borsónak a tejes magvait is lehet használni, melyek az érettek- és szárazoknál könnyebben emészthetők és tápdusabb eleddel adnak. A tejes magvaknak a zöld hüvelyből való kifejtésére alkalmazhatjuk azt a gépet, melyet a borsó termelésével kapcsolatban erre a célra ajánlatba hoztunk.

A zöld hüvely leszedése után vissza maradt s még teljesen zöld paszulyinda elég tápdus takarmányt ad, de jóval mögötte marad a borsónak, megszáritva, mint paszuly-szalma, különösen a juhokkal értékesíthető.

A július-augusztus hó folyamán leszedett zöld paszuly után: mustárt, rozst és tarlórépát vehetünk, tehát a paszuly is a kettős termelésre ad alkalmat.

A burgonya is azon az alapon, mint a tengeri, veendő termelés alá, tehát nyári használatra. Erre a célra a korai fajták választandók, melyek június hó folyamán annyira kifejlődnek, hogy a piacra szállítás folyamatba tehető.

A burgonya az erős trágyázást nem bírja annyira, mint a takarmánynövények és a tengeri, sűrűbb ültetés és jól kultiválás mellett azonban nyári használatra, az erős trágyázás sem okoz bajt, de az előnövénynök adni az erős trágyázást mégis inkább tanácsolható.

A burgonya termesztéséhez — a vetésre, ápolásra, kiszedésre — ma már igen jól használható gépek és eszközök vannak, melyeknek a gazdakörök vagy egyesületek révén való beszerzése és alkalmazása, tekintettel a városokban nehezen kapható és drága kézi erőre, a termelési költség tetemes megtakarításával jár.

A termelésre bevált fajtákból, legalább saját használatra, vetőgumók is veendő, melyeknek megválasztásánál mint-hogy a konyhai használatra nem mindig kívánatos a nagy keményítőtartalom, sőt egyik-másik ételmennél — levesnek, vas-tagételnek, körzetnek — éppen az lesz alkalmasabb, amelyik keményítőben szegényebb, mivel az ilyen fajták főzés után is megtartják alakjukat, nem főnek szét. Inkább a gombabetegegekkel szemben való ellentállóság és a korai fejlődés lesznek azok a tulajdonságok, melyek a vetőgumók kiválasztásánál irányítanak. A szín és alakra nézve ennél a terménynél is a divathoz kell alkalmazkodni; de sulyt helyezve mégis arra, hogy a szemek künne-élők legyenek és nagy számot ne képviseljenek, mivel a bennlekvő és nagy-számu szemek a tisztításnál sok munkát adnak, azért nem kedveltek.

A nyári burgonya is július-augusztus hó folyamán értékesíttetni szokott, tehát olykor szabadul fel alóla a talaj, hogy utánna, mint másodtermények vehetők azok a növények, melyek a tengeri termesztésénél említették.

A dinnye is felöllelhető a szántóföldi termelésnél, melyre, mint a marosvásárhelyi példák mutatják, a városi kiscgazdák elég arravalóságot is mutatnak. A jó erőbe hozott szántóföldek pedig szintén beválnak erre a célra.

A dinnye termesztéséhez nem sok mondani valónk van: abban a keretben, melyben jelenleg termesztik, a jövőben is megbirják s amellett mégis megkapja elégitő, de kényesebb fajták termesztése nagyobb gondot kíván s több kertészeti ismeretet tételez fel, miért is csak a nagy tömeget adó közönséges fajtákat lehet a mással is foglalkozó városi gazdáknak ajánlani. Ezek a közönséges fajták a városokban dolgozó s vasárnapokon a városba özőnlő szegényebb osztály igényeinek kielégítésére szolgálnak, s mint-hogy bőven teremnek, az olesó árakat is megbirják s a mellett mégis megkapja a jutalmát a termeléssel foglalkozó városi gazda is.

Az uborka a dinnyéhez hasonló, de alárendeltebb szerepet tölt be a városi gazda mezőgazdasági termelésénél, melyet mint fő növényt, helyenkint pedig mint mellékterményt, a tengeri között jelenleg is látunk termelni. Mint köztes növény kevesebbet terem s bizonyosan a minősége is szenved, de minthogy a szegényebb osztály igényeit van hivatva kielégíteni, mely célra az olesóságban lehet versenyképes, — ebben a keretben továbbra is fenntartható.

(Folyt. köv.)

IRODALMI SZEMLE.

A rétek felújítása. Irta: Gáspár József, ny. földmives iskolai igazgató. Megjelent az *«Erdélyi Gazda»* kiadásában. Kapható a szerzőnél Marosvásárhelyen. Ára 1 korona.

Gáspár Józsefnek a rétek felújításáról írott 74 oldalra terjedő gyakorlati alapon megírt munkája most jelent meg lapunk kiadásában. A szerzőt számos gyakorlati munkájából már ismeri olvasó közönségünk, valamint most megjelent művét is módjában állhatott megismerni, amelynek terjesztésével olvasóink hasznos dolgot végezhetnek.

Kísérletügyi közlemények. Most jelent meg a kísérletügyi közlemények XV. kötetének 4. és 5. füzeté dr. Károly Rezső gazd. akad. igazgató szerkesztésében, a földmivelségi miniszterium kiadásában.

A 4. füzet tartalma a következő: Weiser István dr. és Zaitschek Arthur dr.: A vetés sortávolságának befolyása a csalámádé termés nagyságára és tápláló értékére. Tomka Sándor: A mezői perje-mag csirázlatásáról. Hérics-Tóth Jenő és Ontrowszky Antal: Keményítő és cukor meghatározása erjesztéssel. Dr. Irk Károly: Adatok a magyar termelésű és feldolgozásu aethetikus olajok physikai tulajdonságaihoz. Náray Andor: Sárga festanyagot képező új baktérium a tejben. Károly Rezső: Mezőgazdasági kísérleti állomásaink 1906-1910. évi működésének ismertetése.

Az 5. füzet tartalma a következő: Krámszky Lajos: 1910. évi magyar borok összetétele. Tóth Gyula: A magyar dohány füstjének kénhidrogén tartalmáról. Windisch Richard: Adatok a keszthelyi piacon forgalomba hozott tejek összetételéhez. Szartorisz Béla: A Trifolium

augulatum W. et Kit. és Trifolium parri-florium Ehrh. gazdasági jelentőségéről. Herke Sándor: Adatok a pillangós virágu növények nitrogén felvételéhez. Friedl Gusztáv: A cukorrépában foglalt káros nitrogén meghatározásának gyakorlati értéke. Ifj. Rösztler Károly: Az aradi szennyviztelepen az 1910 és 11. évben szerzett tapasztalatok. Hérics-Tóth Jenő és Osztrowszky Antal: Adatok a csicsóka és a Helianthus Salrifis szeszgyári értékéről. Biró Gusztáv: Adatok a juhtejföl összetételéhez. Dr. Irk Károly: Hazai olajrózsáink illóolaj tartalmáról. Csete Sándor: Védekezés a buza és árpa repülő üszke ellen.

A kísérletügyi közlemények előfizetési ára 1 évre 6 kor. Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya 1913 február hó 3-án (hétfőn) d. u. 3 órakor, az egylet Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében rendes ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja:

Kolozsvárt, 1913 január hó 31-én.

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
- Földmivelségi miniszter leiratai:
2. A mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságnál való elintézéséről szóló 1912: XXIII. t.-c. életbeléptetése tárgyában.
3. A szociális tanfolyam tárgyában utalvány.
4. Kiadványa a terményárakról.

Kereskedelemügyi miniszter leirata:

5. Inséges vidékek részére engedélyezett kedvezményes vasuti tarifákról.

Társaságok átiratai:

6. Gazdaszövetség: A balkán-szerződések tárgyában.
7. O. M. G. E.: Cukorrépa termelési kísérletek ügyében.
8. Délvidéki G. E.: Vetőmag beszerzési ügyben.
9. G. E. O. Sz.: Az E. G. E. tagdíjának leszállítása tárgyában.
10. Erd. Falkavadász Társ.: Versenydíj ügyben.
11. Udvarhelymegyei G. E.: Tenyész-bikakiállításra díj kifizése tárgyában.
12. Kolozsvári Kereskedelmi és Ipar-kamara: A Maros szabályozása érdekében.

Egyéb tárgyak:

13. Földm. miniszter a vámügyi tanács szabályzatát megküldi az E. G. E. képviselőjének kézbesítés végett.
14. Bejelentése a kiállítási szakosztály részére adott kiállítási segélynek.
15. Jelentés a számtartási tanfolyamról.
16. Jelentés az O. M. G. E. részére nyújtott tarifális adatokról.
17. Az O. M. G. E. és G. E. O. Sz. közgyűlésén való képviseltetéséről.
18. Jelentés az erdélyrészi birtokváltozási statisztika összegyűjtési munkálatairól.

- 19. Hirsch Ödön: Száritott szeszmoslók készlet ügyében.
- 20. Évi közgyűlés napjának kitűzése.
- 21. Indítvány a motorbenzin árának emelése tárgyában.
- 22. Elhalt és új tagok bejelentése.
- 23. Ülés napjáig beérkező tárgyak.
- 24. Esetleges indítványok.

Felhívás

az E. G. E. cukorrépa termelési osztályának tagjaihoz cukorrépa termelési kísérleti ügyben.

A magyaróvári m. kir. növénytermelési állomás, az OMKE-vel karöltve, a cukorrépának különböző sortávolságra való fogatos művelésével az ország egyes vidékein kísérleteket óhajt beállítani. A kísérlet célja: megállapítani, hogy a különböző sor és növény távolra vetett cukorrépa termelési költsége és hozama miképpen aránylik a jelenleg vidékenként divó kéziművelés költségéhez és terméshozamához.

Cukorrépa termelési szakosztályunk tagjait van szerencsénk tisztelettel felhívni, hogy amennyiben a kísérletekben részt óhajtanának venni, azt az *E. G. E. tükári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-u. 10.) bejelenteni sziveskedjenek.*

A kísérletre lehetőleg egynemű talajú és fekvésű tábla választandó ki. A precíz kiegyenlítés végett sűrű vetés kívánatos. A kísérleti terület egy fajta répamaggal vetendő be és pedig a kísérletezőnek rendelkezésén álló répamagvak egyikével. A kísérlet elrendezéséhez az alábbi vázlat nyújt felvilágosítást:

A tábla többi része rendes cukorrépa vetéssel			
14" sortávolságra	vetett répasorok	I. fele kiegészítő távolra	A kísérleti terület
1.	5	II. fele kiegészítő távolra	
16"	6.	10" növény	
2.	7.		
14"	8.		
3.			
16"			
4.			
A tábla többi része rendes cukorrépa vetéssel			

A kísérletnél megfigyelendő az egyes parcellákon a répa fejlődése, érése, stb. és külön megállapítandó minden egyes parcelláról vizsgálati célokra a magyaróvári növénytermelési állomásnak minta küldendő a kieszedés után.

A kísérleti parcellák nagyságát a helyi viszonyok szerint minden kísérletező maga állapítja meg. Egy-egy parcella fél holdnál kisebbre nem vehető.

Kolozsvárt, 1913 január 29-én.

Tisztelettel:

Az elnökség.

Az erdélyi cukorrépa-termelő gazdák gyűlése.

Az erdélyi cukorrépa-termelő gazdaközönség általános érdeklődése és impozáns számban való részvétele mellett alakult meg a múlt héten az E. G. E. cukorrépa termelési szakosztálya.

A gazdaközönségnek a cukorgyárak részéről tapasztalt és hangoztatott panasza már régi keletű. A gazdaközönség azonban mindennek dacára sem ébredt hosszú időn át öntudatra, hogy a már állandósulni látszó anomáliáknak véget vetendő, egymással kezdet fogva, szövetkezzen.

Az 1912. év szomorú eredménye azonban fölrázta a cukorrépát termelő gazdákat al etargiából. Nem csak az anyaországban, hanem Erdélyben is. A diószegi, nagysurányi, tavarnoki, nagyszombati, szeredi, gödingi, hólaki, hatvani, ácsi, stb. cukorgyáraknak termelő gazdaközönség, csak most érezte meg, hogy mily átok sulyként nehezdednek a ma fennálló egyoldalú cukorrépa szállítási szerződések a termelőkre. Ugyanezt érzi a marosvásárhelyi és botfalusi cukorgyáraknak termelő erdélyi gazdaközönség is. És a folyton sulyosbódó termelési viszonyok között, az egyes cukorrépa átadási kampányokban hova-tovább mind jobban és jobban érzik ez.

Elcinte csak itt-ott, apró sziporkák-ként, szikrákként hallatszott a panasz, a feljajdulás, a répatermelés nyüge, a szerződések egyoldalúsága miatt. Amint azonban egy jajszó hangosabb lett, a gyár elküldte jó megjelenésű, finom modoru, sok féle zsirral megkent egyik kitűnő üzletemberét és ha már másként elhallgatni nem lehetett, kisebb-nagyobb öszszeggel emelte a panaszok orvoslását érellyesen követelő, a gazdának fizetendő répabevétési árat, kikötve azonban, hogy aztán mostan már halgass, ne szólj senkinek! A gazda örült, hogy többet kapott valamivel répájáért és hallgatott.

De nem az alacsony beváltási ár volt ám az egyedüli ok a panaszra és nem csak egy gazdát kellett elhallgattatni. Nem említve a beváltásnál oly sűrűn megisméllődő kellemetlenségeket, a földesség címén a szerződésben kikötött %-on felül történő levonásokat, stb. elég ha csak a répaszelet szállításánál történő bajokat említjük fel. Egyik gazda kap vissza répaszeletet, a másik nem. Egyik gazda pénzért kapja, a másik ingyen. Egyik az átadott répának 20%-át, a másik 40%-át kapja vissza szeletben. Sőt bizonyos %-on felül csak pénzért adnak egyes gyárak szeletet. És ezt csak azért, mert a gyár, a gazdának vissza szállítandó répaszeletet, vagy annak egy részét hízaldáknak adja el pénzért, jó reménység fejében és ha annak kell a szelet, akkor a gazda hiába sürgönyöz rá a gyárra kétszer-háromszor, mégsem kapja meg idejében a számára szerződésileg biztosított csekély mennyiségű szeletet és felborul az előzetes számítások alapján beállított takarmányozás rendje az egész szarvasmarhaállományban, a gazda kárára.

Ezek az itt-ott oly sűrűn felhangzó panaszok és pattogzó szikrák lángba kaptak, megmozgatták már az O. M. G. E.-t és az O. M. G. E. több gyakorlati cukorrépa-termelő bevonásával, egy egységes és kölcsönös jogokat biztosító szerződési mintát dolgoz ki, amelynek elfogadására a cukorgyárosok országos egyesületét (illetve kartellját) óhajtja megnyerni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kebelében megalakult cukorrépa termelési szakosztálynak a célja ugyanez. A szakosztály keretén belül tisztán csak termelőkkel egy szövetkezet alakult meg, amely szövetkezet egy bizottságot küldött ki, hogy egy, az erdélyi viszonyoknak megfelelő, egységes és kölcsönös jogokat biztosító szerződési mintát dolgozzon ki és a bizottságot megbizta egyúttal, hogy az egységes, kollektív szerződés elfogadása és érvényesíthetése okából a cukorgyár-

ral lépjen érintkezésbe. A szövetség, — mely közelebről ismét ülésre gyűl össze, — minden tagja alá veti magát a gyűlésen hozandó határozatnak.

A gyárral kötött szerződések egy része lejárt 1912-ben, a másik része 1913-ban jár le. Mivel már az 1913. évtől, az idei termelési kampánytól szeretné a szövetség az új szerződést életbeléptetni, a munka ez irányban lázasan foly. Ha azonban ez nem sikerülne, a szövetség tagjai úgy határoztak, hogy az új szerződéskötés esetén az új szerződésbe beveszik azt, hogy amennyiben már az 1913. évben elkészülne a szövetség által tervezett egységes minta, úgy annak életbeléptetésétől kezdve a most kötött szerződés megsemmisül és a továbbiakra nézve irányadó az új kollektív szerződés minta lesz.

A gyűlésen impozáns számban megjelent gazdaközönség határozatait mind egyhangulag hozta és a gyűlés határozataihoz való hozzájárulását már eddig is számos cukorrépát termelő gazda — ki a megjelenésben akadályoztatva volt — levélileg jelentette be.

Ha volna még cukorrépát termelő, vagy a cukorrépa-termelés iránt érdeklődő gazda Erdélyben, ki az E. G. E. újonnan megalakított cukorrépa termelési szakosztálynak, vagy az annak kebelében megalakult szövetségnek nem tagja, saját érdekében áll, hogy a szakosztályba lépjen, a cukorrépát termelő gazdák érdekeinek megvédelmezése és jogainak érvényesíthetése céljából. A szakosztályi tagság az E. G. E. tagdíján kívül, semmi nemű anyagi kötelezettséggel nem jár.

Miután az E. G. E. cukorrépa termelési szakosztálya megalakult, lapunkban a cukorrépa termelés kérdésével ezután sűrűbben fogunk foglalkozni és hasábjainkat a termelőknek mindenkor a legnagyobb készséggel ajánljuk fel, hogy a napirenden levő, aktuális kérdések pro és kontra megvilágítva vitathatók legyenek. *T. B.*

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Székely György** Kilyéni és Iisnyói Székely György életének 55. évében, január hó 25-én, rövid szenvedés után elhunyt. Dr. Székely György mint Brassó és Fogaras vármegyék volt főispánja, országgyűlési képviselő, egyházi főgondnok stb. a közélet terén igen jelentékeny szerepet vitt. Halálát a kiterjedt rokonságon kívül széles baráti köre is fájlatja.

— **Borszéki Soma** Az erdélyi magyarság és főként a székelység ügyének egyik fáradhatatlan és uttörő munkása dőlt ki az élők sorából Borszéky Soma ny. min. osztálytanácsos halálával. Borszéky Soma különösen nagy tevékenységet fejtett ki a székelyföldi vasutak kiépítése ügyében és e kérdéssel irodalmilag is foglalkozott. Munkája irányító befolyással volt a vasutak kiépítésével és még ma is forrás munkául szolgál. Pár évvel ezelőtt költözött Nagyszebenbe, hol most a székelység ügyének nagy vesztességére a kérelhetetlen halál kiragadta az élők sorából 86 éves korában. Halála széles körben keltett őszinte részvétet.

— **A gazdasági egyletek és a kirendeltségek.** A vármegyék mezőgazdasági ügyeivel foglalkoznak mostan 1. a gazdasági egyesületek, 2. miniszteri kirendeltségek és 3. a gazdasági felügyelőségek. Igen örvendetes és a gazdák érdekében álló dolog, hogy ügyeik előbbrevitelle érdekében, minél több és nagyobb nyomattal bíró faktor működjenek közre. Mint-hogy azonban az egyes faktorok műkö-

dési köre megszállva ninesen, főként a gazdasági egyesületek és kirendeltségek működésének igen tág köre nyílik és több esetben egy dolgot mindkét intézmény igen jó eredménnyel intéz és intézhet. Egy konkrét esetről kifolyólag azonban ismételtelen rá kell mutatnunk arra, hogy — noha mindkét intézmény a gazdák érdekeit igyekszik szolgálni, mégis, mivel működési hatáskörük megszállva nines, — önkéntelenül is egymással több-kevésbé ellentétbe jöhetnek. Az eset, amelyről szólunk, Szolnok-Doboka-megyében történt. A «Köztelek» is foglalkozott vele január 25-i számában és a következőket írja róla:

«Szolnok-Dobokamegyében velőmaghiány mutatkozván, a vármegyei gazdasági egyesület még az őszi folyamán gondoskodott a vetőmagszükséglet összehírásáról és annak fedezéséről. Időközben azonban a székely kirendeltség is mozgalmat indított inséges gabona és tavaszi vetőmagvak beszerzése iránt. Miután ezt a mozgalmat az állam 6 millió koronával támogatja, a kisgazdák a vételár 30 százaléka elengedése mellett kaphatják meg szükségletüket a kirendeltségtől. Ilyen nagy engedményt a Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egyesület anyagi ereje meg nem bír, ami azután azt a visszas helyzetet idézné elő, hogy a gazdák az egyesület által beszerzési áron rendelkezésükre bocsátott vetőmagot és így a fizetési ártöbbletet mintegy büntetéspénznek tekinthetnék azért, mert ők az egyesület tagjai. A földművelésügyi minisztérium nagyon komoly színezetű nyilatkozatokban ismételtelen kifejezésre juttatta ama szándékát, hogy a miniszteri kirendeltségek a jövőben elvesztik inséges akció jellegüket és rendszeres munkakörrel bíró középfoku hatóságokká alakulnak át. Csak legutóbb a temesvári és nagyváradai kirendeltség felállításakor is nyomatékosan hallottuk ezt hangsúlyozni. A tények azonban — sajnos — megcáfelják eme reményünket. Készséggel elismerjük, ilyen jelentékeny engedmény mellett a velőmagkiosztás fölülte hálás feladat és nagyon alkalmas a kirendeltségek népszerűsítésére. Amde ha az önségély alapján szervezett gazda hátrányos helyzetbe jut azzal szemben, aki a társulás terheit nem viseli, hanem némi jaggatás után tekintélyes kedvezmény mellett részesül minden jóban: ez demoralizáló hatást szül, a gazdasági egyesületek munkaképességét megbénítja és erősödésüket megakadályozza. De igazságtalansághoz is vezet az így irányított akció, mert hiszen égető velőmaginség olyan megyékben is van, ahol még nem működik kirendeltség és nem igazságos, hogy az ilyen vármegyék gazdaközönsége a kirendeltségek területén élvezhető előnyöktől elessék. Már ez a felmerült gyakorlati példa is eléggé igazolja az állami és a társadalmi intézmények tevékenysége között a határvonalak szabatos megállapításának szükségességét.»

— **A nagyszombati cukorgyár és a gazdák.** Azok az ellentétek, amelyek a nagyszombati cukorgyár és az annak részére termelő gazdák között a folyó cukorrépaátadási kompányban felmerültek, abból folyólag, hogy az említett gyár a cukorrépa átvételét illetőleg teljes elutasító álláspontra helyezkedett, arra készfettek a pozsonymegyei gazdasági egyesületet, hogy az érdekelt gazdaközönséget Pozsonyba országgrészi értekezletre hívja egybe. Az értekezletet a gróf Eszterházy Mihály és báró Springer uradalmak vezetősége kezdeményezte, s azon Pozsony és a szomszédos vármegyék érdekelt cukorrépa-termelő közönsége igen nagy számban jelent meg. Bartal Aurél főis-

pán, gazdasági egyesületi társelnök vezette az értekezletet, amelyen a gazdákon kívül az érdekelt cukorgyár megbízottja és ügyésze is jelen voltak, míg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőjében Krolopp Hugó országos képviselő, titkár jelent meg. Az elnök megnyitó szavai után Fridoczky Árpád uradalmi felügyelő, az értekezlet egyik kezdeményezője, ismertette annak célját, különösen hangsúlyozva, hogy az értekezlet — amennyiben ez lehetséges — a békés megegyezés létrejöttét óhajlja előmozdítani. Javaslatára az értekezlet egyhangulag kimondta, hogy a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület kebelében egy *cukorrépa-termelő szakosztályt létesít*, amely a jövőben a cukorrépa-termelő gazdákat érdeklő minden kérdéssel állandóan tüzetesen foglalkozni lesz hivatott. Hasonló szervezkedésre fogják felszólítani a szomszédos vármegyék gazdaközönségét is. Miután a nagyszombati cukorgyár megbízottja az értekezletről tüzetesen eltávozott, s a gyár jelenvolt ügyésze sem volt hajlandó — állítása szerint a kellő információk és felhatalmazás nélkül — nyilatkozatot tenni, az értekezlet egyhangú helyesléssel tette magáévá. Élénk lelkesedéssel fogadta az értekezlet Krolopp Hugó képviselő azon bejelentését, hogy amennyiben a gyár álláspontját nem változtatná, az O. M. G. E. az önszes érdekelt gazdákat egy monstre pör megindítására fogja bírni. Az értekezlet határozatának megfelelően az érdekelt gazdák nagyobb küldöttsége kereste fel Harkányi János bárót, a Hitelbank elnökét, aki megígérte, hogy amennyiben a gyár részéről történt mulasztás következtében károsodások érték a gazdákat, annak méltányos elintézése iránt gondoskodás fog történni.

— **Gazdasági előadások a Közteleken.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi magy. kir. miniszter ur támogatásával 1913. év február hó 8. és 9. napján a Közteleken gazdasági előadásokat rendez. Program: Első nap, február hó 8-án, szombaton: Dél előtt 9 óra. *Kerpely Kálmán*: Növénytermészeti és talajművelési tanácsok. (1. A későn vetett ösziek többtermesztésének biztosítása. a) Felültrágyázás szuperfoszfáttal és chilisalétrommal. b) Az őszi vetések tavaszi ápolása fogazott hengerrel és fogasolással. 2. A talaj előkészítése tavasziak alá. a) Az őszi szántás tavaszi kezelése. b) A szántatlan földek tavaszi kezelése. 3. Az 1912-ik év tengeritermesztési tapasztalatai.) Dél előtt 11 óra. *Gyárfás József*: Az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomás kísérleteinek főbb eredményeiről. Délután 4 óra. *Szilárd Ferenc dr.*: Aktuális kérdések a gazdasági jog köréből. (Az új polgári perrendtartás. A gazdasági törvénnyel szemben felmerült kívánalmak. A cukorrépaátadások mizériái. A kerületi munkásbiztosító pénztárak tulkapásai. A gazdasági munkásokról és munkavállalkozókról szerzett tapasztalatok. A gazdasági szavatossági rendszer ismertetése. A földbérletiszövetkezetek jogi állása s az ehhez füződő kérdések. Adómegosztás haszonbérbeadó és haszonbérlet között az új adótörvények alapján.) Második nap, február 9, vasárnap. Dél előtt 9 óra. *Weiser István dr.*: Kísérletes vizsgálatok a hazai csalamádé takarmányértékéről. (A csalamádé nyers kémiai összetétele. A zöldcsalamádé táplálóértéke. A savanyítás befolyása a csalamádé összetételére és táplálóértékére. A besavanyítással járó anyagvesztések. A besavanyításra szánt csalamádé kaszálási idejéről.) Dél előtt fél 11 óra. *Ilj. Szorzon Pál*: A kézimunka géppel való helyettesítéséről. (A négyzetes tengeriül-

lető. A modern amerikai tengeriművelő. A tengeriarató és cséplő. Motoros aratás. Répakiemelőgépek. A mezőgazdasági fuvarozás kérdései.) Ezt követőleg: *Hegyessy Kálmán* pénzügyi főtanácsos: A gazdaközönség tájékozatlansága a földadózási kérdésekben és az ebből eredő hátrányok. — Az előadásokat az OMGE tagjai díjtalanul hallgathatják. Az előadások első napján (február hó 8-án, szombaton) este 8 órakor a «Köztelek» szerkesztősége *társasvacsorát* rendez.

— **Borarak.** Az erdélyi bortermelő gazdaközönség az idei gyenge termés mellett a kereskedők által ígért árak mellett számításait megtalálni alig képesek. Miután a készlet csekély, az eladásokkal még mindig tartózkodók. *Küküllőmentén* hl-ként a lisztára fejtett borok ára 35 K-nál kezdődik. A *ménymagyarádi* borvidéken új borért 40–50, ó-borért 70–80–100 K-t fizetnek hl-ként. *Szilágyságban* az ó-bor-üzlet megélénkült, a kereskedők, vendéglősök 80–100 K-t fizetnek hl-ként. Az új borok még vevőre várnak. Szilágyságban igen sok szőlő takarlatlan maradt.

— **Az osztatlan közös legelők.** Az «Országos Magyar Gazdasági Egyesület» állattenyésztési szakosztálya legutóbbi ülésén az osztatlan közös legelők jogviszonyának rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tanulmányozása alapján a következő határozatot hozta: Az «Országos Magyar Gazdasági Egyesület» örömmel üdvözli azon törvényjavaslatot, melyet a földművelésügyi és igazságügyi miniszterek a múlt év november hónap 29-én az osztatlan közös legelőkről a magyar országgyűlés képviselőháza elé terjesztettek. A törvényjavaslat intézkedéseit helyesli és kiváló sikerű eredményeket vár ezen rég óta gazdasági és jogi rendezést igénylő ügyben. A javaslat részletes intézkedései tekintetében azonban különös súlyt óhajt az egyesület helyezni úgy a törvény szövegének végleges megállapítása, mint annak végrehajtása körül arra, hogy az első szervezés körül a magukban kezdeményezésre alig képes falusi érdekeltségek a leghatásosabb hatóságai támogatásban részesüljenek.

— **Gépkiallítás a Tattersaliban.** Március hónap 8., 9. és 10. napjain a fővárosi Tattersall-telepen tartandó tenyésztéssel kapcsolatos gépkiallítás rendezésére kiküldött bizottság *Jeszenszky Pál* kir. tanácsos, ügyvezető titkár elnöklésével értekezletet tartott a Közteleken a gépkiallítás módozatainak megállapítása céljából. Kimondották az értekezleten, hogy bejelentéseket csak február 20-ig fogadhat el az OMGE titkári hivatala. Egy-egy kiállító legfeljebb 500 négyzetméter területet foglalhat le. A térdij négyzetméterenkint 1 korona, ami a bejelentéssel egyidejűleg fizetendő le. A területet sorsolás útján fogják felosztani és a gépek működésben is bemutathatók. A gépkiallítás rendezésében *Ország Róbert*, *Salzer Lajos* és *Szűcs Zsigmond* vesznek részt, kiket a tenyészállatvásár rendezőbizottságának előadója, *Jeszenszky Pál* támogat feladatuk teljesítésében.

— **A Hunyadmegyei Gazdasági Egyesület** január havi ig. vál. ülésének, melyen Cs. Lázár László elnökölt, főtárgya volt: Tiltakozás a Balkán-államokkal kötött kereskedelmi szerződések revíziója ellen. A kérdést Cs. Lázár László elnök ismertette, kifejtve, hogy a gazdasági társadalmat azon hirre, hogy a kormány politikai előzékenységből az 1917-ig biztosítottak vélt kereskedelmi és vám szerződéseinken ismét részt készülni, méltó aggodalom szállotta meg. A kormány minden biztosíték nélkül kapta meg.

a felhatalmazási törvény fehér lapját, a melyet szokás szerint mezőgazdaságunk kárára oly dolgokkal fognak majd teleírni, amelyekből senkinek semmi haszna sem lesz, még azoknak sem, akik ezekért ma lármásan tülekednek. Már a merkantil körök is belátták, hogy a mezőgazdaság méltányos védelme az ipar és kereskedelemnek is hasznára vált. Hogy Ausztriának semmi haszna sem lenne a Szerbiának felajánlott kedvezményekből, azt Stribál Ferenc dr. volt osztrák kereskedelmi osztályfőnök a napokban nyilvánosság előtt tett vallomása is kétségtelenül bizonyítja, melybe reámutat, hogy csak 1892-ig állott a szerződéses vámterületnek módjában Szerbiával a reciprocitás elvén nyugvó kedvező vámszerződést kötni, mert ekkor öntudatos szövetségesünk, Németország közbelépett, saját részére követelve a legnagyobb kedvezés élvezését, majd ugyanezen okulva, Francia- és Oroszország is ugyanezen kedvezést a saját részükre kiereszkolták. Előttünk áll ama elvitathatatlan tény, hogy céltalanul dobnánk áldozatul szépen fellendült állattenyésztésünket, mert abból az osztrák iparnak semmi különös haszna sem lenne. Indítványára kimondta a választmány, hogy felkéri a vármegyék összes orsz. képviselőit, hogy párikeretektől eltekintve, álljanak résen és minden erejükkel akadályozzák meg, hogy mezőgazdaságunknak és főleg állattenyésztésünknek az 1917. évi törvényben biztosított védelméről kárunkra rés ültessék.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagú **BOROLINT.**

Ára 80 fillér, próbatűveg 50 fillér. Mosakodásra, szépitő és legjobb fertőtlenítő **BOROLIN-SZAPPANT.**

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen **BOROLIN-CUKORKÁT**

Ára csomagonként 20 és 40 fillér. Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Országos tenyészállatvásár bejelentései.** Noha az O. M. G. E. által március 8., 9. és 10. napjain Budapesten rendezendő országos tenyészállatvásár bejelentési határideje csak e hónap 31-én jár le, a nagy számban történt jelentkezés folytán több szarvasmarha bejelentést már *nem fogadnak el.* Még csak a juhok, kecskék és sertések részére áll elegendő hely rendelkezésre. Ajánlatos azonban

ezeket a bejelentéseket is mielőbb beküldeni, nehogy a helyszűke miatt kénytelen legyen a rendező bizottság a később érkező bejelentéseket visszautasítani.

— **Száritott szeszmoslék.** A szeszadó-törvényre vonatkozó 1908: XXVIII. t.-c. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensét nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el. A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó évi január hó 1-től március hó 31-ig terjedő időszakban Hirsch Ödön kolozsvári (Magyarutca 43. sz.) cégnél 3600 g. száritott szeszmoslék kerül eladásra. Felhívjuk ez uton is az ország gazdaközöniségét, hogy amennyiben szeszmoslékra szüksége lenne, annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfőzdevállalkozóhoz.

— **Saazi komlójelentés folyó hó 25-ről.** A múlt év végével beállott szilárdabb hangulat úgy a saazi, mint a nürnbergi piacon még egyre tart és ennek megfelelőleg a saazi piacon 5 koronára, a nürnbergin pedig 5 márkára tehető az árajavulás. Ugy a saazi piacon, mint a vidéken egyre fogy a készlet, ami nagyban hozzájárul az irányzatnak állandóan észlelhető megszilárdulásához. A saazi piac árajegyzése: I. r. és szemelt áru 145—150 korona, jó középminőség 140—145 korona, idegen áruból a csekély készlet folytán a forgalom alig számbavehető és inkább csak névlegesen jegyez ilyen áru 125—135 koronát (50 kg.-jával számítva). A hét végén a hangulat nyugodt ugyan, de tartott, változatlan árak mellett.

— **Uj állatbiztosító szövetkezet.** Hunyadmegyének *Kristyor* községében állatbiztosító községi szövetkezet alakult. Az alakuló közgyűlés igazgatósági elnökéül Kilin Mihály körjegyzőt választotta meg. A szövetkezet megalakítása körül legelőb bet Michalus Sándor erdőfőmérnök, a brádi m. kir. erdőgondnokság vezetője buzgólkodott. Ugyancsak Michalus Sándor, erdőfőmérnök munkássága folytán alakult meg Hunyadmegye *Birtin* községében az állatbiztosító községi szövetkezet, hol a szövetkezet igazgató elnökéül és ügyvezetőjéül Slugan Péter birkiní gör. keleti lelkészt választotta meg.

— **Kolozsvárott megkezdik a növénytegyártást.** Dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár növényi tejének értékesítésére részvény-

társaság alakult Kolozsvárott «Részvénytársaság a dr. Rigler-féle növényi tejjre vonatkozó szabadalmak értékesítésére» cég alatt. A társaság elnöke lett: Lendvay Emil udvari tanácsos, alelnöke dr. Weisz József, igazgatósági tagjai dr. Riegler Gusztáv, Hirsch Adolf, dr. Jelen Gyula, Tischler Mór. A felügyelő-bizottság elnöke gróf Teleki László, tagjai Jelen Árpád és Miklós Ármánd.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33.

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

MINDEN GAZDA ELISMERI,

hogy a legjobb tejgazdasági gépeket és eszközöket a világhírű

Alfa Separátor r. t. Budapest 56 E.

gyártja.

Képviselet és raktár: Sugár Fülöp urnál, Kolozsvár.

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos,
Igazgatósági elnök: Bárány Lajos, valós. belső titkos tanácsos

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra.

2091

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál

Bács-Kulai Szekula Ákos

gazdatis. választm. tag.

vezérfelügyelő.

Nagyobb
Földbirtokokat
Erdőbirtokokat
Erdőket
Erdőterületeket

készpénzért való megvételre
keres
Erdélyben

Frankl Adolf banküzlete,

Budapest, VI. Eötvös-utca 19. (saját ház).

Telefonszám 25—40.

2871

Eladó

tíz waggon első osztályú
étkezési célra és
vetőmagnak is alkalmas

Magnum Bonum-Burgonya

ab: Kolozsvár vasutállomás.

Eladó termelő címét megadja:

a kiadóhivatal.

2821

Eladó állatok.

Egy 168 cmtr. magas jegytelen sárga kanca belovagolva, szelíd, teljesen megbízható női hátsónak és egyesben női hajtó kocsni előtt is.

10 drb. nagytetű, jó tejelő bivalytehén, ezekből jelenleg 2 drb. kisborjas, 6 drb.-nak január végéig, 2 drb.-nak tavaszig várható leborjuzása. Valamennyi borju nélkül, férfi és nő által egyaránt fejhető halgatagon avagy énekelve.

1 drb. nagy és 1 drb. 2 éves bivalybika. 2 drb. 2 éves bivalyüsző. 5 drb.

1 éves bivalyüsző és 1 drb. 1 éves bivalybika. Növendékek a legkiválóbb tejelő anyák borjai. 12 drb. 2 éves erős csontozatu magyarfajta ökör tinó

8 drb. erős csontos magyarfajta igásökor.

1 drb. jellegzetes, erős csontozatu, nagy és hosszú testű báznai fajta kan.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Majális-u. 13.

2829 II.

Jó bizonyítványokkal

rendelkező

Gépész-kovács

éves állást keres nagyobb
uradalomban április 24-ére

Cím a kiadóhivatalban.

2870

Bérlési hirdetés.

Egy 100 kátf. holdon felüli, kitünő karban tartott birtok, akár részben való művelésre, akár haszoubérbe

1913. február 1-től kiadó.

Lakóház, kert, gazdasági épületek és eszközök, ezenkívül két magyar és két cigány zsellérház tartozik hozzá.

Cím e lap kiadóhivatalában
megtudható.

2865

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Biztosítási alap:

	Korona
Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,488,780.—
Tartalékok	2,819,595 25
Összesen:	5,208,376.25
1901 évi felesleg	90,349.—
1902 >	59,782.26
1903 >	109,331.73
1904 >	72,438.23
1905 >	61,730.60
1906 >	39,243.65
1907 >	41,877.32
1908 >	81,088.76
1909 >	106,589.64
1910 >	120,164.38
1911 >	148,378.16

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

„GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készíttünk kioldi bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

Mütrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Bortermelők!!

Legyetek nagyon óvatosak

a szőlő-oltványok

bevásárlásánál, mivel a kedvezőtlen vegetálási időszak következtében majdnem minden szőlő-oltvány peronosporás és

gyengén gyökerezett, míg a mieink az idén is minden tekintetben kifogástalanul egészségesek, erőteljesek és gazdagon gyökerezettek

Fronius és Theiss

szőlő-oltványtelepek,

Medgyes (Nagyküüllőmegye.)

Arjegytek ingyen és bérmentve!

2830

Lincolnshire-kan

16 hónapos, 160 kgr. súlyu eladó a Szászfenesi Bér gazdaságban, Kolozsvár mellett.

Ára 350 korona.

2872

Ideggyenge férfiak! Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evaton-tabletták.

melyeknek káros következményük nincs. Próbadozoz K 4.40, fél doboz K 10.20, 1 egész doboz K 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszer-tára

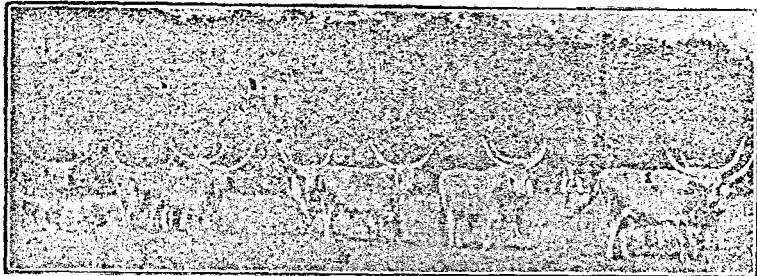
Pozsony, II., Frigyes főherceg-ut 20. szám
2823 Oszt. 26.

Bérbeadó birtok.

Özv. Kabos Kálmánné nagy-iklandi birtoka, mely 616 k. hold területű, melyből kb. 120 hold legelő, 60 hold rét a többi szántó, a folyó évtől kezdődőleg **12 évre haszonbérbe kiadó.**

Komoly reflektánsok a tulajdonoshoz: **Nagy-Ikland, u. p. Mezőkapus** forduljanak.

2866

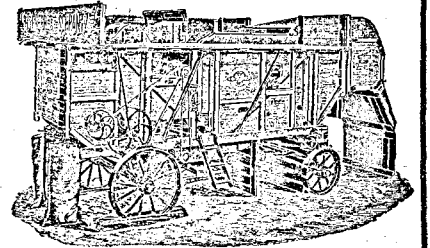
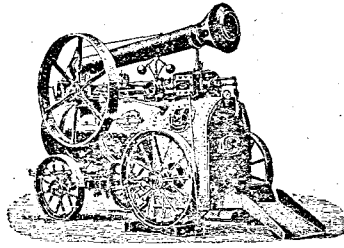
Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar-fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarhatenyészet, a növendékbikák és bikaborjokkal együtt, két év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Radnót” uradalmában (Kisküküllőmegye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy 1912. évben a sz.-kereszturi díjazással egybekötött orsz. tenyészbika vásáron s a B.-pesti tenyészállat vásáron az I-ső bikadíjat, a Brassói orsz. tenyészállat kiállításon pedig collectionkkal szintén az I-ső díjat vittük el.

Jelenleg és egész éven át beszerezhetők 1000 kor-tól felfelé, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és korrekt testalkatú tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli súlyú példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2854

Hofherr-Schranz és Clayton-Schuttléwort

Részvénytársaság Mezőgazdasági Gépgyár

Képviselő és bizományi raktára:

BABÓS és TÁRSAI

VASNAGYKERESKEDÉSÉBEN

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 21. szám a.

Állandó kiállítás következő gépekben

Ékek, boronák, vetőgépek, gőzcséplő-készletek, benzinmotor-készletek, takarmányozási gépek, daráló- és őrlőmalmok.

Árajánlattal, árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálnak:

BABÓS és TÁRSAI vasnagyszerkedők.

TELEFON 351.

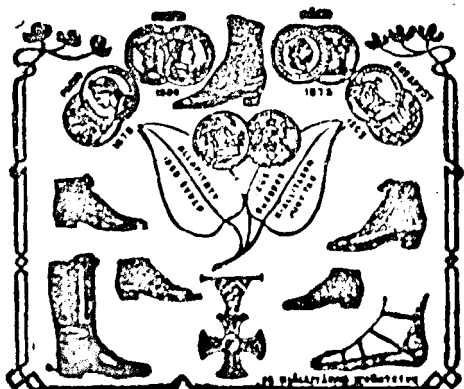
2845

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Orpington

fajtukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

Erzsébet-út 13. szám.

Eladó

berkshire tenyész kocák.

4 darab tisztavérű prima 11 hónapos felbugatott berkshire tenyész kocát

elad

Jászberényi András

gazdasági akadémiai tanár

KOLOZSVÁRT.

2869

KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztársasága.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen bezítelve.

Egyéb alapjai 1.287.520 korona 33 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2:04

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhető. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztés kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglevő kölcsönöket előnyösen eladást. Vesz és lakás értékpapírokat és idegen pénzeszközöket vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletit ellenében beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveket állit ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Az „ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET”
könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek

jegyzéke és ára:

	K. f.		K. f.
1. Réti János. A trágyáról és a trágyakezelésről szűkséges tudnivalók	1-60	34. Dr. Péter Béla. A haltenyésztésről	1-70
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása	1-70	35. Dr. Péter Béla. A vetőmag ellátásáról és a magtárban kárt tevő állatokról	1-70
3. Virág Elek. A gazdasági és sertéshizlaló	1-70	36. Jakab László. Utmutató házi állatok egészségének gondozására	1-50
4. Tormay Béla. A borjú fölneveléséről	1-70	37. Dr. Rodiczky Jenő. Magyar olajnövények	1-70
5. Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrepa	1-50	38. Cserhádi Sándor. A gyomok kártevékenysége és az ellenük való védekezés	1-80
6. Hauer Géza. A fűjéstehénről	1-80	39. Papp Gergely. A szocializmusról	1-50
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	1-70	40. Heigel Lipót. Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról	1-1-
8. Jakab László. Utmutató az állati betegségek elleni védekezésben	1-80	41. Heigel Lipót. A fogyasztói adókról, jövedékek és illetékekről	1-1-
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda	1-1-	42. Rátsó Imre. A legfontosabb szalás takarmánynövények termesztése	1-50
10. Ruisz Gyula. A kukorica mivéléséről	1-70	43. Ksalfalvi Szilömvéletről	1-1-
11. Dr. Péter Béla. A házi állatok fontosabb élőködői	1-1-	44. Ross Nándor. A tenyészkanczokról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására	1-70
12. Ritter Gusztáv. A házi kert	1-1-	45. Hadvig Albert. Tanácsadó fiatal gazdák számára	1-1-
13. Gáspár József. Baromfitenyésztés	1-60	46. L'Huillier István. A káposztafélék termesztése a szántóföldön	1-50
14. Cserhádi Sándor. A csalámé természetese, bevermelése és etetése	1-70	47. Dr. Báintar Ferencz. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, lerendzése, üzeme, gyümölcsfák termesztése	1-1-
15. Czajlik István. Csikónevelés	1-70	48. Dr. Varga Kálmán. Czekkorrepa termesztése	1-1-
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermesztéséről	1-70	49. Dr. Csérey Lajos. Magyar komló termesztése	1-1-
17. Asványi Lajos. A vörös lóher termesztéséről	1-80	50. Cserhádi Sándor. A gabonafélék termesztése	1-1-
18. Ritter Gusztáv. Gyümölcsértékesítés	1-70	51. Dr. Péter Béla. A gyógynövények termesztése	1-50
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok elvevése, különös tekintettel a zsonbolyai kaszálra	1-50	52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei	1-50
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről	1-90	53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei	2-1-
21. Marc Ferencz. A kosárfűz termelése	1-60	54. Dr. Péter Béla. Rövid útmutatás a vadon termő gyógynövények gyűjtésére	2-1-
22. Kovács Béla. Házi állatok takarmányozása	1-20	55. Tejgazdaság. Tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel	2-1-
23. Grasselli Miklós. A len- és kender-termeléséről és áztatásáról	1-50	56. Csérey Lajos dr. Utazás a faluból a községbe	3-1-
24. L'Huillier István. Konyhakerti magvak termesztése	1-1-		
25. Réti János. A komló-termelésről (elfogyott)	1-60		
26. Gáspár József. A méhtenyésztésről	1-1-		
27. Dr. Péter Béla. A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombafetegettségei	1-70		
28. Nemes István. Talajjavítás lecsapolással	1-1-		
29. Réti János. A legjobb takarmányfűvekről	1-1-		
30. Nemes István. Az öntözés	1-20		
31. Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szülészeti köréből	1-20		
32. Szűts Mihály. A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése	1-1-		
33. K. Vörös Sándor. Gazda számvitele	1-80		

Megrendelés és pénz:

az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára; „Takp. Hitelbank”, Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 7. sz. cím alatt küldendő.

A megrendelt füzetek bérmentve tételnek postára.

Utánvétellel nem küldünk füzeteket 2735.

Prima legelő haszonbérbeadás.

Csőb község határán 300 K. hold erdei legelő, mely öserdő talaj, a talajnak megfelelő vetett fűnemekkel létesített, déli és délkeleti fekvéssel, a legszárazabb években is bőséges vízzel bír, s a melyen nyaraltak hosszú évek során át a szentdemeteri gyorsfejlődésű magyarfajta szarvasmarhatenyészetnek azon növendékállatai, a melyek az ország minden tenyészállatkiallításán mindig az I-ső díjakat vitték el, — több évre haszonbérbe adó.

Erdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Májális-utca 13. 2829 I.

Homlokzatok és belsőhelyiségek
meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb

2767 II.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:
LUTZ EDE és TÁRSA festégyára
BUDAPEST, VII, ker., Örnagy-u. 4.

Eladó

200 darab elsőrendű fehér erdélyi racka, másodbarányos anyajuh, mely már jövő hó elején barányoz; darabonként 25 koronaért. Ugyanott 20 darab 4 éves fehér ökörtinó megvételre kerestetik.

Értekezhetni:

Klein Jakab birtokossal
Radákszinye, u. p. Alparét.

2867

Gärtner Ágoston

Budapest,

V., Wurm-utca 3g.

Villamos zseblámpák fémszálas izzókörtékkel és legtar-
tósabb elemekkel.
Egyszerűbb kivitel kor. 2-50
Diszesebb kivitel kor. 4-50
Tűkörrel és fészével kor. 4-
Kézilámpa 20 órai égéstartammal, erős fénnel kor. 14-

Haszonbérbe adó

Szilágy megyében, a zilahi járáshoz tartozó Debren község határán fekvő tagbirtok. Körülbelül 440 magyar hold szántó, kaszáló, szőlő, gyümölcsös; négy szobás lakás, cselédlakok és mindenféle elegendő gazdasági épület, Zsibó, Zilah, Szilágycsék közelében.

Komoly reflectánsok, kik előbb megtekintették a birtokot, a feltételeket az ottani körjegyző úrnál, esetleg Simon János hbérlőnél Szentmáté (Szolnokdoboka vármegye) tudhatják meg.

2868